VALTAKUNNANVOUDINVIRASTO

23.10.2018 704/331/18

HE 81/2018 vp

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Valtakunnanvoudinvirasto lausuu pyydettynä lausuntonaan seuraavaa.

Lakia tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan ehdotetaan tarkennettavaksi 4 §:n osalta siten, että siinä nimenomaisesti säädettäisiin tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa turvaamistoimipäätöksen ja muun ulosottoperusteen lisäksi tällaisen ratkaisun kumoamisesta.

Ilmoitusvelvollisuus toteutettaisiin merkitsemällä tätä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään, josta ne välitettäisiin teknisen käyttöyhteyden avulla ulosottoviranomaiselle.

Lain 4 momentissa todetaan, että oikeusministeriön asetuksella säädetään ajankohdasta, josta alkaen tuomioistuimen on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus. Tällainen asetus on tähän mennessä annettu vain oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n mukaisten, eli riidattomien asioiden osalta.[1]

Tällä hetkellä ulosoton tietojärjestelmä (Uljas) voi teknisen yhteyden avulla saada tiedon oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän tuomiorekisteristä (TUORE) ainoastaan oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n mukaisten tuomioiden osalta. Muut tuomioistuimen antamat ulosottoperusteet, kuten rikostuomiot ja laajojen riita-asioiden tuomiot ja turvaamistoimet eivät ole teknisen yhteyden avulla saatavissa ulosoton tietojärjestelmään.

Ulosottoviranomainen ei vaadi asianosaiselta sellaista täytäntöönpanoperustetta, joka on teknisen yhteyden välityksellä saatavissa oikeushallinnon rekisteristä. Ulosotto saadaan vireille ilmoittamalla tunnistetiedot sellaisesta täytäntöönpanoperusteesta, joka on saatavissa sähköisessä muodossa tuomiorekisteristä.

Tietojärjestelmien välisten teknisten käyttöyhteyksien kattaessa tulevaisuudessa myös muut täytäntöönpanoperusteet ja niiden muutokset, ulosottoviranomainen voi tehdä muutokset täytäntöönpanotoimiin ilman, että osallisten tarvitsee toimittaa ulosottoviranomaiselle jäljennöstä muuttuneesta tuomiosta.

Valtakunnanvoudinvirasto katsoo, että on kannatettavaa tarkentaa oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään sisällytettäviä tietoja ehdotetulla tavalla.

[1] Oikeusministeriö on asetuksella (516/2011) määrännyt että tuomioistuimen on tehtävä tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa eräistä ratkaisuistaan annetun lain 1momentissa tarkoitetut ilmoitukset oikeudenkäymiskaaren (595/1993) 5 luvun 3 §:n mukaisten asioiden tuomioista ulosottoviranomaiselle 6 päivästä kesäkuuta 2011 alkaen.

Valtakunnanvoudinvirasto tuo esiin kuitenkin sen, että ulosottokaaren säännöksiin on kirjattu vahva rooli ja vastuu ulosoton hakijalle, joka on usein velkoja.

Ulosottomenettely käynnistyy sillä, että velkoja toimittaa ulosottoon ulosottoperusteen ja hakee sen täytäntöönpanoa. Ulosottokaaren 3 luvun 3 § velvoittaa hakijan ilmoittamaan muuttuneista tiedoista. Ulosottoviranomainen ei seuraa ulosottoperusteiden muutoksia, esimerkiksi ylempien oikeusasteiden muutoksenhakupäätöksiä. Tieto muutoksista on säädetty tulevaksi ulosoton hakijalta ja muutokset ulosottomenettelyyn tehdään pääsääntöisesti hakijoilta tulevien muutosilmoitusten perusteella.

Itselleen myönteisen päätöksen saanut vastaaja tai velallinen voi myös itse toimittaa tiedon muuttuneesta ulosottoperusteesta ulosottoviranomaiselle, joka tiedon saatuaan muuttaa täytäntöönpanoa uutta velvoitetta vastaavaksi.

Jos ulosottoviranomaiselle katsotaan kuuluvan velvollisuus seurata täytäntöönpanoperusteiden muutoksia, tulee tästä Valtakunnanvoudinviraston näkemyksen mukaan tehdä muutos myös ulosottokaareen.

Muilta osin Valtakunnanvoudinvirastolla ei ole lakiehdotuksesta lausuttavaa.

Valtakunnanvouti Juhani Toukola

Johtava hallintovouti Veikko Minkkinen